

UNIT VI

Lesson 32

అందితే జుట్టు అందకపోతే కాళ్ళు

శర్మ : గోపి! ఇలా రా!

గోపి : ఎందుకు?

శర్మ : నీకొక మాట చెప్తాను.

గోపి : ఏమిటి?

శర్మ : నువ్వు వస్తే చెప్తాను.

గోపి : నువ్వు చెప్పే వస్తాను.

CATCH BY HAIR IF YOU CAN; OTHER- WISE SURRENDER

Gopi! Come here.

Why?

I will tell you something.

What is it?

I will tell you if you come.

If you tell me I will come. (You
tell first; then I will come.)

An Intensive Course in Telugu

శర్మ : సరే! మా ఆఫీసులో ఒక టైపిస్టు ఉద్యోగం ఖాళీగా ఉంది: అప్లై చేస్తావా?

All right! there is a vacancy for the post of typist in our office. Will you apply for it?

గోవి : ఖాళీ ఉంటే అప్లై చేస్తాను. అప్లై చేస్తే నాకు వస్తుంది అంటావా?

I will apply if there is a vacancy. Will I get it if I apply?

శర్మ : ముందే ఎట్లా చెప్తాను?

How can I tell you beforehand?

గోవి : నువ్వు వస్తుంది అంటే అప్లై చేస్తాను.

I will apply if you assure me that I will get.

శర్మ : ముందు నువ్వు అప్లై చెయ్యి. వాళ్ళు ఒక పరీక్ష పెడ్తారు. ఆ పరీక్షలో ఎవరికి ఎక్కువ మార్కులు వస్తే ఆ ఉద్యోగం వాళ్ళకు వస్తుంది.

You first apply. They will conduct a test (for the candidates). Whoever scores maximum in that test will get the job.

గోవి : పరీక్ష గురించి వివరంగా కనుక్కో!

Please find out about the test in detail.

శర్మ : రేపు నువ్వు రా! ఆ వివరాలు నువ్వు కనుక్కుంటేనే బాగుంటుంది. నేను కనుక్కుంటే + నే బాగు + ఉంటుంది అడిగితే బాగుండదు.

You come tomorrow. It will be better if you ask for those details. It doesn't look nice if I ask.

గోవి : అలాగే వస్తాను.

Okay. I will come.

శర్మ : నిర్లక్ష్యం చెయ్యకు. ఈ అవకాశం పోతే మళ్ళీ రాదు. నువ్వు అక్కడికి వస్తే నీ గురించి మా మేనేజరుకు చెప్తాను. మీ అన్నయ్య ఏడి?

Don't neglect it. If you miss this opportunity you will not get it again. If you come there I will tell our Manager about you. Where is your brother?

గోప : లోపల ఉన్నాడు. అడుగో వచ్చాడు.

He is inside. See, he came.

శర్మ : మోహన్! హరి ఎంత సేపటి లోగా
వస్తాడు? నిన్నటి నించి వాడితో
మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను.
మాట్లాడాలి + అనుకుంటున్నాను

Mohan! By what time Hari will
come? I am thinking of talking
to him since last evening.

మోహన్: నేను మొన్నటి నించి అనుకుం-
టున్నాను.

I am thinking since the day
before.

శర్మ : నాకు వాడితో ముఖ్యమైన పని ఉంది.
అది రేపటి లోగా చెయ్యాలి. వాడి
పద్ధతి అందితే జుట్టు అందకపోతే
కాళ్ళు లాగా ఉంది. అది నా
దగ్గర పనిచెయ్యదు. వాడు ఎప్పటికీ
వస్తాడు?

I have an important business with
him. That has to be done by
tomorrow. His style is as
though holding others by hair;
otherwise surrendering. That
doesn't work with me. By
what time he would come?

గీత : ఇంకొక గంటలో వస్తాడు. నీకు
ఏం ఇవ్వను? టీ ఇవ్వనా? కాఫీ
ఇవ్వనా?

He will come in an hour. What
shall I give you? Shall I give
you coffee or tea?

శర్మ : కాఫీ తాగితే నాకు కడుపులో నెప్పి
వస్తుంది.

I get stomachache if I drink
coffee.

గీత : అయితే నువ్వు రోజూ కాఫీ తాగవా?

Then, don't you drink coffee
daily?

శర్మ : రోజూ తాగను; అప్పుడప్పుడు
తాగుతాను.

Not daily. I will drink now and
then.

మోహన్: మరి టీ దొరకకపోతే ఏం చేస్తావు?

What will you do if you don't
get tea?

An Intensive Course in Telugu

శర్మ : ఊర్కుంటాను.

I will keep quiet

మోహన్: పాలు తాగవా?

Don't you drink milk?

శర్మ : పాలు ముట్టుకుంటే నాకు డోకు వస్తుంది.

I will vomit if I touch (take) milk.

గీత : నీ మాటలు వింటే నాకు నవ్వు వస్తోంది. ఇదుగో టీ! పంచదార ఇంకా కొంచెం వెయ్యనా?

I am getting a fit of laughter on listening your words. Take this tea. Shall I put (add) some more sugar?

శర్మ : అక్కర్లేదు. టీ బాగుంది. ఇప్పుడు హరి రాకపోతే ఏం చెయ్యను?

Not necessary. Tea is fine. What am I to do if Hari doesn't come now?

మోహన్: కొంచెం సేపు చూడు. అప్పటికి కూడా రాకపోతే వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళు. మేంగాడా రామా?

Wait for sometime. If he doesn't come by then go to his house. Shall we also come with you?

శర్మ : రాండి పోదాం. అక్కణ్ణించి మా ఇంటికి పోదాం.

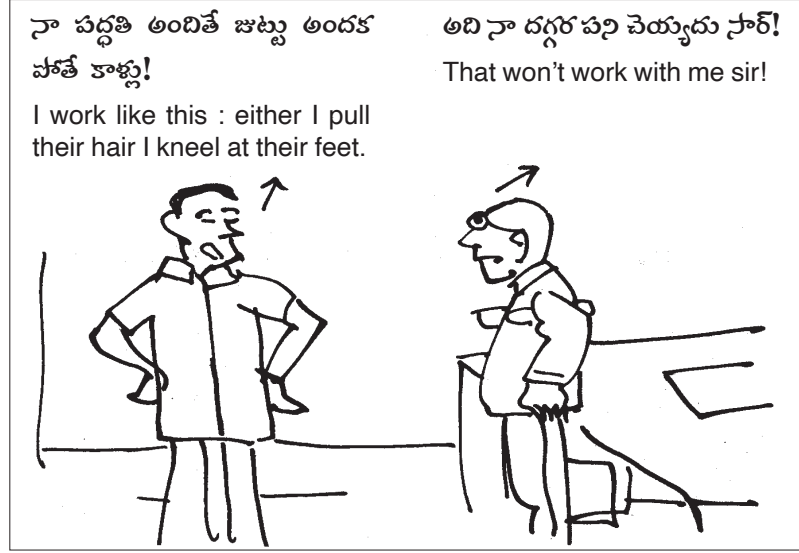
Come on! Let's go. From there we will go to my house.

గీత : మీ ఇంట్లో ఏం చెయ్యం? మీ ఆవిడ కూడా ఉండదు.

What shall we do in your house? Your wife also will not be there.

శర్మ: : వాళ్ళ స్కూలుకు ఇవ్వేళ సెలవు. ఇంట్లోనే ఉంటుంది. గోపి! అప్లై చెయ్యటం మర్చిపోకు. ఇటువంటి విషయాలలో నిర్లక్ష్యం మంచిది కాదు.

It is a holiday today for her school. She would be *at home*. Gopi! Don't forget to apply. Negligence in such matters is not good.

DRILLS

a. Build-up drill

అంటావా?
 వస్తాడు అంటావా?
 అడిగితే వస్తాడు అంటావా?
 నేను అడిగితే వస్తాడు అంటావా?
 రవి నేను అడిగితే వస్తాడు అంటావా?

బాగుంటుంది.
 మాట్లాడితే బాగుంటుంది.
 నువ్వు మాట్లాడితే బాగుంటుంది.
 వివరాలు నువ్వు మాట్లాడితే బాగుంటుంది.
 ఆ వివరాలు నువ్వు మాట్లాడితే బాగుంటుంది.

b. Substitution drill

Model (i)

రవి మాట్లాడితే నేను మాట్లాడ్తాను.
 ఎక్కు
 రవి ఎక్కితే నేను ఎక్కుతాను.
 దిగు
 తిప్పు
 కప్పు

Model (ii)

నువ్వు ఆడే అతను ఆడ్తాడు.
 జరుగు
 నువ్వు జరిగితే అతను జరుగుతాడు.
 చదువు
 జరుపు
 అడుగు

An Intensive Course in Telugu

Model (iii)

ఏ మామిడిపండు తినను?

చూడు

ఏ మామిడిపండు చూడను?

కొను

తీసుకురా

కొయ్యి

Model (iv)

సరళ పోతే నేను పోతాను.

రా

సరళ వస్తే నేను వస్తాను.

కొను

కూర్చో

వెళ్ళు

Model (v) నువ్వు తలుపు తీస్తే శర్మ తియ్యడు. (వెయ్యి)

నువ్వు తలుపు వేస్తే శర్మ వెయ్యడు.

1. నువ్వు బొమ్మను తీసుకుంటే కమల తీసుకోదు. (చూడు)

2. గీత పూలు ఏరితే రమ ఏరదు. (కొయ్యి)

3. లత ఉత్తరం అడిగితే రవి అడగడు. (రాయి)

Model (vi)

రవి గంటలో వస్తాడు.

అరగంట

రవి అరగంటలో వస్తాడు.

ఐదు నిమిషాలు

రెండు రోజులు

ఆరు గంటలు

పావుగంట

Model (viii)

రవి అప్పటినించీ వస్తున్నాడు.

నిన్న

రవి నిన్నటినించీ వస్తున్నాడు.

మొన్న

అటుమొన్న

ఎప్పుడు

రేపు

Model (vii)

టీ ఇవ్వనా?

తాగు

టీ తాగనా?

చెయ్యి

అడుగు

తీసుకో

Model (ix)

రవి రాకపోతే గిరి రాడు.

పో

రవి పోకపోతే గిరి పోడు.

తిను

తీసుకురా

కూర్చో

c. Interlocked substitution drill

వాడు అన్నం తినాలి అనుకుంటున్నాడు.	నేను పండు కొనాలి అనుకుంటున్నాను.
..... పండు	..... పుస్తకం .....
వాడు పండు తినాలి అనుకుంటున్నాడు.	వాడు .....
నువ్వు	..... చదువు .....
నువ్వు పండు తినాలి అనుకుంటున్నావు.	..... రాయి .....
..... కొను	..... ఉత్తరం .....
నువ్వు పండు కొనాలి అనుకుంటున్నావు.	..... తీసుకో .....
నేను	మనం .....

d. Response drill**Model (i)**

శర్మ వస్తాడు.

శర్మ వస్తే నేను వెళ్తాను.

1. రవి కూర్చుంటాడు.
2. వాడు రమ్మంటాడు.
3. సరళ మాట్లాడుతుంది.

Model (ii)

గీత రాదు.

గీత రాకపోతే నేను రాను.

1. శర్మ చదవడు.
2. రవి నిద్రపోడు.
3. మాష్టరుగారు కూర్చోరు.

Model (iii)

రవి ఏమనుకుంటున్నాడు? (గుంటూరు వెళ్ళాలి)

రవి గుంటూరు వెళ్ళాలి అనుకుంటున్నాడు

1. సుబ్బారావు ఏమనుకుంటున్నాడు? (సినిమా చూడాలి)
2. మాష్టరుగారు ఏమనుకుంటున్నారు? (పరీక్ష పెట్టాలి)
3. సరళ ఏమనుకుంటోంది? (పాట పాడాలి)
4. గోపి ఏమనుకుంటున్నాడు? (నిద్రపోవాలి)

Model (iv)

గిరి ఏం చేస్తున్నాడు? (నువ్వు - మాట్లాడు)

(అ) గిరి నీ గురించి మాట్లాడుతున్నాడు.

(ఆ) నిన్ను గురించి మాట్లాడుతున్నాడు.

An Intensive Course in Telugu

1. కమల ఏం చేస్తోంది? (పరీక్ష - ఆలోచించు)
2. రవి ఏం చేస్తున్నాడు? (శర్మ - మాట్లాడు)
3. మీరు ఏం చేస్తున్నారు? (కొత్త ఇల్లు - ఆలోచించు)

e. Transformation drill

Model (i)

నేను అన్నం తిననా?
మేం అన్నం తినమా?

1. నేను పాఠం చదవనా?
2. నేను పాలు తాగనా?
3. నేను బడికి వెళ్ళనా?

Model (ii)

నేను ఏ పుస్తకం కొనను?
మేం ఏ పుస్తకం కొనం?

1. నేను ఏ పాఠం చదవను?
2. నేను ఏ సినిమాకు వెళ్ళను?
3. నేను ఎవరితో మాట్లాడను?

Model (iii)

నువ్వు వస్తే నేను చెప్తాను.

నువ్వు చెప్పే నేను వస్తాను.

1. రవి వస్తే నేను వెళ్తాను.
2. నువ్వు కాఫీ తాగితే నేను మంచినీళ్ళు తీసుకొస్తాను.
3. నువ్వు మాట్లాడే నేను వింటాను.
4. సరళ పూలు ఏరితే సరిత కాయలు కోస్తుంది.
5. మాష్టరుగారు పరీక్షపెట్టే పిల్లలు బాగా చదువుతారు.
6. నువ్వు అక్కడికి వెళ్తే నేను కనుక్కుంటాను.
7. నువ్వు అప్లై చేస్తే ఆ ఉద్యోగం వస్తుంది.

Model (iv)

నువ్వు వస్తే లత తింటుంది.

నువ్వు రాకపోతే లత తినదు.

1. రవి చదివితే నేను మాట్లాడ్తాను.
2. పాప బడికి వెళ్తే సీత గుడికి వెళ్తుంది.
3. శారద టీ చేస్తే మీరు తాగుతారు.

Model (v)

నువ్వు వస్తే వాడు ఉండడు.

నువ్వు రాకపోతే వాడు ఉంటాడు.

1. రమ మాట్లాడితే నువ్వు పాడ్తావు.
2. కమల చదవమంటే ఆమె చదవదు.
3. గిరి ఫాను వెయ్యమంటే లత వెయ్యదు.

f. Combination drill

Model సుగుణ రాదు. మనం వెళ్తాం.
సుగుణ రాకపోతే మనం వెళ్తాం.

1. కమల అన్నం తినదు. ఆయన గూడా తినడు.
2. మోహన్ మార్కెట్టుకు వెళ్ళడు. రవి రాడు.
3. మాష్టరుగారు రారు. పిల్లలు గొడవ చేస్తారు.
4. నువ్వు నిద్ర పోవు. నేను పాట పాడతాను.

EXERCISES

a. Combine the following pairs of sentences as shown in the model.

Model నువ్వు రా. చెప్తాను.
నువ్వు వస్తే చెప్తాను.

1. నువ్వు తలుపు వెయ్యి. నేను ఫాను వేస్తాను.
2. మీరు రాండి. నేను పాఠం చెప్తాను.
3. బాగా చదువు. మంచి మార్కులు వస్తాయి.
4. నువ్వు ఇక్కడే ఉండు. బస్సు అందుతుంది.
5. నువ్వు పూరీలు తిను. కాఫీ తీసుకొస్తాను.
6. నువ్వు టీ తీసుకురా. నేను తాగుతాను.
7. మీరు ఇంటికి పోండి. కమల కనిపిస్తుంది.

b. Fill up the blanks with the conditional forms of the verbs given in the parentheses.

1. మా చెల్లెలు చపాతీలు ..... (చెయ్యి) మనం తిందాం.
2. ఉమ అన్నం ..... (తిను) నేను పాలు తాగుతాను.
3. రంగయ్య పాలు ..... (తాగు) సూరి నిద్రపోతాడు.
4. బాబు ..... (నిద్రపో) అమ్మ గిరిజతో మాట్లాడుతుంది.
5. నేను ఆఫీసుకు ..... (వెళ్ళు) వివరాలు కనుక్కుంటాను.
6. నువ్వు ..... (కూర్చో) ఆమె పాట పాడుతుంది.
7. ఆయన ..... (మాట్లాడు) మనం వింటాం.

An Intensive Course in Telugu

c. Answer the following questions based on the text of the lesson.

1. ఉద్యోగం ఎవరి ఆఫీసులో ఖాళీగా ఉంది? అది ఏ ఉద్యోగం?
2. ఆ ఉద్యోగం ఎవరికి ఇస్తారు?
3. గోపి శర్మ ఆఫీసుకు వెళ్తే శర్మ ఏం చేస్తాడు?
4. శర్మ హరితో ఎప్పటినించి మాట్లాడాలి అనుకుంటున్నాడు?
5. శర్మ టీ దొరకకపోతే ఏం చేస్తాడు?
6. శర్మ కాఫీ ఎందుకు తాగడు? పాలు ఎందుకు తాగడు?
7. హరి పద్ధతి ఎట్లా ఉంది?

d. Answer the following questions using the cue words.

1. గిరి ఎప్పటి లోగా ఈ పని చెయ్యాలి అనుకుంటున్నాడు? (రేపు)
2. గోపి ఎంత సేపటిలో వస్తాడు? (అరగంట)
3. నువ్వు ఏమనుకుంటున్నావు? (కలం కొనాలి)
4. సరళ ఏమనుకుంటున్నది? (నిన్ను చూడాలి)

e. Fill up the blanks with the negative conditional forms of the verbs given in the parentheses.

1. నువ్వు ..... (రా) ఆమె అన్నం తినరు.
2. శర్మ ..... (ఉండు) నేను మాట్లాడను.
3. సుబ్బయ్య ..... (మాట్లాడు) మనం ఊర్కోం.
4. మందు ..... (తీసుకో) జ్వరం తగ్గదు.

f. Match the following.

A	B
1. నేను	ఏం చెయ్యం? ( )
2. మేం	ఏం చేద్దాం? ( )
3. మనం	ఏం చెయ్యను? ( )

VOCABULARY

జాట్టు	hair	మొన్నటి	oblique form of మొన్న
టైపిస్టు	typist	రేపటి	oblique form of రేపు
అప్లైచెయ్యి	to apply (v.tr.)	పద్ధతి	procedure; way of behaving; way of doing things
ఎట్లా	a variant of ఎలా	పనిచెయ్యి	to work (v. tr.)
పరీక్షించుట	to give a test	అప్పుడప్పుడు	now and then
వివరంగా	in detail	ముట్టుకో	to touch
కనుక్కో	to enquire	డోకు	vomiting (n)
వివరం	detail (n)	నవ్వు	laughter
నిర్లక్ష్యంచెయ్యి	to neglect	ఆవిడె	a variant of ఆవిడ
అవకాశం	opportunity	మర్చిపో	to forget
మేనేజరు	manager	నిర్లక్ష్యం	negligence
నిన్నటి	oblique form of నిన్న		

GRAMMAR NOTES

32.1. In this lesson the **conditional form** of the verb is introduced. the conditional is formed by adding -ఇతే *-itē* to the verbal base.

Conditional → Verbal base + -ఇతే *-itē*

ఆడు + ఇతే = ఆడితే 'if someone plays' (2.12.2.)

āḍu + itē = āḍitē

కప్పు + ఇతే = కప్పితే 'if someone covers' (2.12.2.)

kappu + itē = kappitē

చదువు + ఇతే = చదివితే 'if someone reads' (2.12.2; 28.6.)

caduvu + itē = cadivitē

32.2. Recall that some verbal bases undergo certain changes before a suffix beginning with త్ *t*. When -ఇతే *-itē* is added to these bases the following changes take place.

In the present verbal participle, replace the last ఊ by ఏ.

An Intensive Course in Telugu

(i) The conditional suffix -ఇతే *-itē* is treated as a suffix beginning with త్ *t*, and all the changes which occur in the combination of such bases and a suffix beginning with త్ *t* will take place. That is, the final యి/యి *yyi/yi* of the bases changes to స్ *s* and the final ట్టు *ttu* (of the bases) changes to డ్ *d*, etc., and

(ii) the ఇ *i* of the suffix -ఇతే *-itē* is dropped.

రాయి + ఇతే = రాస్-ఇతే = రాస్తే 'if someone writes' (22.1.)

rāyi + itē = rās-itē = rāstē

చూడు + ఇతే = చూస్-ఇతే = చూస్తే 'if someone sees/looks at' (22.2.)

cūḍu + itē = cūs-itē = cūstē

కొట్టు + ఇతే = కొడ్-ఇతే = కొడ్తే 'if someone hits/beats' (22.3.)

koṭṭu + itē = koḍ-itē = koḍtē

చెప్పు + ఇతే = చెప్/చెబు-ఇతే = చెప్తే/చెబితే* 'if someone tells' (25.4.)

ceppu + itē = cep/cebu-itē = ceptē/cebitē

వెళ్ళు + ఇతే = వెళ్-ఇతే = వెళ్తే 'if someone goes' (21.4.)

veḷḷu + itē = veḷ-itē = veḷtē

తిను + ఇతే = తిం-ఇతే = తిం-తే = తింటే 'if someone eats' (23.2.)

tinu + itē = tiM-itē = tiM-tē = tiMtē

నిల్చి + ఇతే = నిల్చుం-ఇతే = నిల్చుం-తే = నిల్చుంటే 'if someone stands'

nilcō + itē = nilcuM-itē = nilcuM-tē = nilcuMtē (23.2.)

తీసుకో + ఇతే = తీసుకుం-ఇతే = తీసుకుం-తే = తీసుకుంటే 'if someone takes'

tīsukō + itē = tīsukuM-itē = tīsukuM-tē = tīsukuMtē (23.2.)

రమ్మను + ఇతే = రమ్మం-ఇతే = రమ్మం-తే = రమ్మంటే 'if someone asks to come'

rammanu + itē = rammaM-itē = rammaM-tē = rammaMtē (31.5.1.)

ఉండు + ఇతే = ఉం-ఇతే = ఉం-తే = ఉంటే 'if someone exists/stays' (23.2.)

uMḍu + itē = uM-itē = uM-tē = uMtē

రా + ఇతే = వస్-ఇతే = వస్తే 'if someone comes' (21.4.)

rā + itē = vas-itē = vastē

తీసుకురా + ఇతే = తీసుకొన్-ఇతే = తీసుకొస్తే 'if someone brings' (21.4.)

tīsukurā + itē = tīsukos-itē = tīsukostē

*Notice that the ఇ *i* of the suffix -ఇతే *-itē* is not dropped in చెబితే *cebitē*.

32.2.1. The conditional form of the base పో *pō* 'to go' is పోతే *pōtē* 'if someone goes'. Similarly నిద్రపోతే *nidrapōtē* 'if someone sleeps' and పారిపోతే *pāripōtē* 'if someone runs away' are the conditional forms of the bases నిద్రపో *nidrapō* 'to sleep' and పారిపో *pāripō* 'to run away' respectively.

32.3. The **negative conditional** is formed by adding -అకపోతే *-akapōtē* to the verbal base.

neg imperative + పోతే

Negative Conditional → Verbal base + -అకపోతే *-akapōtē*

చూడు + అకపోతే = చూడకపోతే 'if someone does not see' (2.12.2.)

cūḍu + akapōtē = cūḍakapōtē

చదువు + అకపోతే = చదవకపోతే 'if someone does not read'

caduvu + akapōtē = cadavakapōtē (2.12.2.; 15.5.1.)

రా + అకపోతే = రాకపోతే 'if someone does not come' (3.13.1.)

rā + akapōtē = rākapōtē

చెప్పమను (31.5.) + అకపోతే = చెప్పమనకపోతే 'if not ask(ed) to tell'

ceppamanu + akapōtē = ceppamanakapōtē (2.12.2.)

32.4. In this lesson the use of the future negative form of the verb in a **'request question'** is introduced. This use can be in both yes/no type question (3.4.) and question in which an interrogative word is used.

Request question (yes/no type) → Future negative form of the verb +
interrogative suffix -ఆ *-ā*

మేం రేపు గుంటూరు వెళ్ళమా? (వెళ్ళం + ఆ) 'Shall we go to Guntur tomorrow?'

mēM rēpu guMṭūru veḷḷamā? (veḷḷaM + ā) (2.11.)

ఇప్పుడు నేను తలుపు తియ్యనా? (తియ్యను + ఆ) 'Shall I open the door now?'

ippuḍu nēnu talupu tiyyanā? (tiyyanu+ā) (2.12.2.)

Request question with an interrogative word → Interrogative word +
future negative form of the verb

ఇప్పుడు నేను ఏం చెయ్యను? 'What shall I do now?'

ippuḍu nēnu ēM ceyyanu?

An Intensive Course in Telugu

నీకు ఎన్ని పళ్ళు ఇవ్వను? 'How many fruits shall I give to you?'

nīku enni paḷḷu ivvanu?

ఇప్పుడు మేం ఎక్కడికి వెళ్ళం? 'Where shall we go now?'

ippuḍu mēM ekkadiki veḷḷaM?

మేం ఎన్ని పూలు కొయ్యం? How many flowers shall we pluck?

mēM enni pūlu koyyaM?

In this type of request question the subject will always be in **FIRST PERSON**.

32.5. -సేపటి *-sēpaṭi*, -మొన్నటి *-monnaṭi*, -నిన్నటి *-ninnaṭi* and -రేపటి *-rēpaṭi* are the oblique forms of -సేపు *-sēpu* (26.11.) 'time', -మొన్న *-monna* 'day-before-yesterday', -నిన్న *-ninna* 'yesterday' and -రేపు *-rēpu* 'tomorrow' respectively.

32.6. Notice the sentence

నేను వాడితో మాట్లాడాలి అనుకుంటున్నాను. I am thinking that I should
nēnu vāḍitō maṭṭlāḍāli anukuMṭunnānu. talk with him.'

This is a compound sentence ie., a combination of two sentences. The first sentence నేను వాడితో మాట్లాడాలి *nēnu vāḍitō maṭṭlāḍāli* 'I must talk with him' expresses an obligation where as the second one నేను అనుకుంటున్నాను. *nēnu anu- kuMṭunnānu* 'I am thinking/planning/proposing to myself' expresses a proposal.

32.7. అప్పుడప్పుడు (అప్పుడు + అప్పుడు) *appuḍappuḍu* (*appuḍu + appuḍu*) 'now and then; rarely' is reduplicated form of అప్పుడు *appuḍu* 'then'.

32.8. Notice the use of the dative case suffix in sentences like the following:

నాకు ఉత్తరం వచ్చింది.	<i>nāku uttaraM vacciMdi.</i>	'I got a letter.'
రవికి ఉద్యోగం వచ్చింది.	<i>raviki udyōgaM vacciMdi.</i>	'Ravi got a job.'
వాడికి తలనెప్పి వచ్చింది.	<i>vāḍiki talaneppi vacciMdi.</i>	'He got headache.'
నాకు నవ్వు వస్తోంది.	<i>nāku navvu vastōMdi.</i>	'I am getting a fit of laughter.'

32.9. A short vowel occurring between డ *d* and త *t*, ర *r* and త *t*, ల *l* and త *t*, and ళ *l* and త *t* is dropped in speech, and optionally dropped in writing. (c.f. 26.12. and 27.8.)

కాలితే / కాలై *kālitē/kāltē* ‘if (it/they) burn(s)’

ఆడితే / ఆడిై *āḍitē/āḍtē* ‘if (someone) play(s)’

బయల్దేరితే / బయల్దేర్తే *bayaldēritē/bayaldērtē* ‘if (someone) start(s)’

32.10. ఎట్లా *eṭlā* ‘how’ is a variant of ఎలా *elā* (8.12.).

32.11. Recall the use of -లోగా *-lōgā* (31.11.) a postposition (4.6.; 8.9.) with time-expressing nouns. It can also go with time-expressing pronominals అప్పుడు *appuḍu* ‘then; that time’ ఇప్పుడు *ippuḍu* ‘now; this time’ and ఎప్పుడు *eppuḍu* ‘when; what time’.

గంట లోగా *gaMṭa lōgā* ‘within an hour’

అప్పటి* లోగా *appaṭi* lōgā* ‘within that time’

ఇప్పటి* లోగా *ippaṭi* lōgā* ‘within this time’

ఎప్పటి* లోగా *eppaṭi* lōgā* ‘within what time’

* These are the oblique forms of అప్పుడు *appuḍu*, ఇప్పుడు *ippuḍu* and ఎప్పుడు *eppuḍu* (26.10.), and the postpositions are added to the oblique bases (8.9.).

32.12. Notice the use of the conditional form in the following sentence.

నీ మాటలు వింటే నాకు నవ్వు వస్తోంది. ‘I am getting a fit of laughter on
nī māṭalu viMṭē nāku navvu vastōMdi. listening your words.’

Compare this sentence with

పాలు ముట్టుకుంటే నాకు డోకు వస్తుంది. ‘I (will) get vomitting (sensation)
pālu muṭṭukuMṭē nāku ḍōku vastuMdi. if I touch milk’.

The verb in the first sentence is in present tense and future tense in the second sentence. The conditional form expresses ‘condition’ (equivalent to ‘if’ clause in English) only when the main verb is in future tense. It (the conditional form)

An Intensive Course in Telugu

expresses REASON when the main verb is in present tense. Hence, the conditional form in the first sentence above does not express CONDITION, but it expresses REASON.

32.13. అందితే జుట్టు అందకపోతే కాళ్ళు *aMditē juṭṭu aMdakapōtē kāḷlu*
'catch by hair if possible, otherwise surrender' is a proverb. It literally means the following:

అందితే *anditē* 'if one can reach; if it is in one's reach'

జుట్టు *juṭṭu* 'hair'

అందకపోతే *aMdakapōtē* 'if one cannot reach; if it is not in one's reach'

కాళ్ళు *kāḷlu* 'legs/feet'

This proverb is used to denote opportunism.